

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
7 Пж 1215/19
24.10.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Татјане Ђурице, као председника већа, судије Слободанке Виденовић и судије Тијане Поповић, као чланова већа, у парничном поступку по тужби тужиоца Земљорадничка задруга „НОВОСЕЉАНКА“ из Банатског Новог Села, Панчевачки пут 2, кога заступа Милорад Јовишевић, адвокат из Панчева, против тужених 1. „БУДУЋНОСТ“ ДОО из Банатског Новог Села, Маршала Тита 57 кога заступа Предраг Басарић адвокат из Панчева и 2. РЕПУБЛИКА СРБИЈА, Министарство пољопривреде и заштите животне средине из Београда, Немањина 22-24, кога заступа државно правобранилаштво, Одељење у Зрењанину, ради утврђења, вредност спора 501.000,00 динара, одлучујући о жалби друготужене РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, Министарство пољопривреде и заштите животне средине из Београда изјављеној против пресуде Привредног суда у Панчеву 1 П 441/15 од 19.11.2018. године и жалби првотуженог „БУДУЋНОСТ“ ДОО из Банатског Новог Села изјављеној против решења о трошковима поступка садржаног у ставу VI пресуде Привредног суда у Панчеву 1 П 441/15 од 19.11.2018. године, на седници већа одржаној дана 24.10.2019. године, донео је следећу

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба друготужене РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, Министарство пољопривреде и заштите животне средине и пресуда Привредног суда у Панчеву 1 П 441/15 од 19.11.2018. године **ПОТВРЂУЈЕ** у ставу I и VII.

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба првотуженог „БУДУЋНОСТ“ ДОО из Банатског Новог Села и решење о трошковима из става VI пресуде Привредног суда у Панчеву 1 П 441/15 од 19.11.2018. године **ПОТВРЂУЈЕ**.

Образложење

Изрека побијане пресуде гласи:

„I ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА тужбени захтев тужиоца ЗЕМЉОРАДНИЧКЕ ЗАДРУГЕ НОВОСЕЉАНКА БАНАТСКО НОВО СЕЛО, Панчевачки пут бр. 2, у односу на друготуженог РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ БЕОГРАД, УТВРЂУЈЕ СЕ право задружне својине у корист тужиоца на следећим парцелама: бр. 4137 површине 33а 52м², бр. 4196 површине 57а 90м², бр. 4197 површине 56а 86м², бр. 4202/1 површине 61а 14м², бр. 4202/2 површине 61а 11м², бр. 4209 површине 55а 96м², бр. 4241 површине 59а

34м², бр. 4242/1 површине 07а 16м², бр. 4245/2 површине 58а 45м², бр. 4268/1 површине 71а 86м², бр. 4271 површине 61а 33м², бр. 4275 површине 14а 74м², бр. 4276 површине 12а 22м², бр. 4280 површине 59а 49м², бр. 4281 површине 52а 97м², бр. 4282 површине 62а 05м², бр. 4283 површине 55а 89м², бр. 4284/1 површине 42а 90м², бр. 4284/2 површине 14а 38м², бр. 4285/1 површине 43а 75м², бр. 4285/1 површине 14а 59м², бр. 4285/2 површине 43а 75м², бр. 4285/2 површине 14а 59м², бр. 4341 површине 41а 32м², бр. 4356 површине 99а 60м², бр. 4356 површине 16а 93м², бр. 4367 површине 34а 46м², бр. 4372/1 површине 46а 04м², бр. 4372/1 површине 11а 51м², бр. 4582 површине 57а 98м², бр. 4613/1 површине 75а 28м², бр. 4615/1 површине 86а 79м², бр. 4629/1 површине 32а 40м², бр. 4799/1 површине 76а 03м², бр. 5032/3 површине 63а 05м², бр. 10358 површине 58а 16м², а које су парцеле уписане у листу непокретности број 3683 КО Банатско Ново Село;

На парцелама бр. 3502/1 површине 17а и 12м², бр. 3502/2 површине 17а и 12м², бр. 3503/11 површине 07а и 62м², бр. 3503/2 површине 07а 59м², бр. 3504 површине 18а 31м², бр. 3505 површине 17а 37м², бр. 3506 површине 17а 01м², бр. 3507/1 површине 16а 96м², бр. 3507/2 површине 16а 96м², бр. 3508/1 површине 08а 27м², бр. 3510/1 површине 15а 97м², бр. 3510/2 површине 15а 93м², бр. 3511 површине 2 ха 43а 74м², бр. 3525/2 површине 87а 94м², бр. 3526/2 површине 15а 57м², бр. 3527/1 површине 9а 93м², бр. 3527/2 површине 19а 82м², бр. 3529 површине 07а 98м², бр. 3530 површине 8а 99м², бр. 3531 површине 23а 67м², бр. 3532 површине 17а 59м², бр. 3533 површине 19а 96м², бр. 3534 површине 18а 34м², бр. 3535 површине 37а 33м², бр. 3536 површине 25а 50м², бр. 3537 површине 13а 34м², бр. 3538/1 површине 21а 58м², бр. 3538/2 површине 07а 19м², бр. 3538/3 површине 08а 17м², бр. 3539 површине 14а 50м², бр. 3540 површине 14а 13м², бр. 3541 површине 14а 21м², бр. 3542 површине 15а 14м², бр. 3544 површине 15а 57м², бр. 3545 површине 17а 19м², бр. 3546 површине 27а 05м², бр. 3547 површине 20а 93м², бр. 3548 површине 28а 95м², бр. 3549 површине 53а 45м², бр. 3550 површине 17а 48м², бр. 3551 површине 18а 16м², бр. 3552 површине 44а 49м², бр. 3553 површине 16а 33м², бр. 3554 површине 16а 40м², бр. 3555 површине 98а 77м², бр. 3556 површине 3 а 70м², бр. 3557 површине 11а 44м², бр. 13543 површине 30а 46м², бр. 13747 површине 46 ха 16а 77м², бр. 71 кућа са двориштем површине 09а 93м², а које парцеле су уписане у листу непокретности број 3220 К.О Банатско Ново Село, па се обавезује друготужени да тужиоцу призна право задружне својине на наведеним парцелама, те да трпи упис тог права, а у корист тужиоца, у Катастру непокретности, а све то у року од 15 дана по пријему пресуде.

II ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиоца ЗЕМЉОРАДНИЧКЕ ЗАДРУГЕ НОВОСЕЉАНКА СА ПОТПУНОМ ОДГОВОРНОШЋУ, БАНАТСКО НОВО СЕЛО, Панчевачки пут бр. 2, у односу на туженог другог реда РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ, МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ БЕОГРАД којим је тражио да се утврди његово право задружне својине на површини од 16 ари и 54 м² парцеле број 3557 КО Банатско Ново Село.

III ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиоца ЗЕМЉОРАДНИЧКЕ ЗАДРУГЕ НОВОСЕЉАНКА БАНАТСКО НОВО СЕЛО, Панчевачки пут бр. 2, у односу на туженог другог реда РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ, МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ БЕОГРАД којим је тражио да се утврди његово право задружне својине за парцелу број 4279 у површини од 58а и 77м², парцелу број 4384/3 у површини од 57а и 55м² и парцелу број 4630/4 у површини од 57а и 55 м², све КО Банатско Ново Село.

IV ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиоца ЗЕМЉОРАДНИЧКЕ ЗАДРУГЕ НОВОСЕЉАНКА БАНАТСКО НОВО СЕЛО, Панчевачки пут бр. 2 у односу на првотуженог ПОЉОПРИВРЕДНО ПРЕДУЗЕЋЕ БУДУЋНОСТ ДОО, БАНАТСКО

НОВО СЕЛО, Маршала Тита бр. 57, којим је тражио да се утврди право задружне својине у корист тужиоца на следећим парцелама: бр. 4198 површине 61а 75м², бр. 4199/1 површине 55а 89м², бр. 4246 површине 57а 95м², бр. 4249 површине 14а 20м², бр. 4268/2 површине 86а 18м², бр. 4277 површине 54а 42м², бр. 4364 површине 80а 51м², р. 4364 површине 20а 12м², бр. 4635 површине 71а 65м², бр. 4648/6 површине 63а 27м², бр. 4809/2 површине 72а 51м², бр. 4810 површине 48а 25м², бр. 5041 површине 85а 92м², бр. 5043/2 површине 75а 03м², бр. 6710/3 површине 28а 77м², бр. 6710/4 површине 28а 77м², бр. 10195 површине 50а 02м², бр. 12817/1 површине 90а 28м², а које парцеле су уписане у листу непокретности број 29 К.О Банатско Ново Село и да се обавезе првотужени да тужиоцу призна право задружне својине на наведеним парцелама те да трпи упис тог права, а у корист тужиоца, у Катастру непокретности, а све то у року од 15 дана по пријему пресуде.

V УТВРЂУЈЕ СЕ да је тужба тужиоца повучена у делу којим је тужилац тражио да се утврди његово право власништва у односу на друготуженог РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ БЕОГРАД на парцели бр. 4598 површине 90а 17м².

VI ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац ЗЕМЉОРАДНИЧКА ЗАДРУГА НОВОСЕЉАНКА из Банатског Новог Села да туженом првог реда „БУДУЋНОСТ“ ДОО из Банатског Новог Села накнади трошкове парничног поступка у износу од 356.865,00 динара, у року од 8 дана, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до исплате, под претњом принудног извршења.

VII ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена другог реда Република Србија, Министарство пољопривреде и заштите животне средине да накнади трошкове парничног поступка тужиоцу ЗЕМЉОРАДНИЧКОЈ ЗАДРУЗИ НОВОСЕЉАНКА из Банатског Новог Села у износу од 516.120,00 динара, у року од 8 дана, под претњом принудног извршења.“

Против усвајајућег дела одлуке, као и у погледу одлуке о трошковима поступка у односу на друготужену, друготужена улаже благовремену жалбу којом истиче да суд није апсолутно надлежан за одлучивање у погледу захтева за утврђење задружне својине јер је то надлежност органа управе. Истиче да правни послови закључени између тужиоца и туженог првог реда не могу да представљају правни основ за стицање било каквих стварних права на непокретностима које су предмет тужбеног захтева будући да су закључени противно прописима који су важили у време њиховог закључивања, односно да су ништави, јер Закон о начину и условима враћања имовине стечене радом и пословањем задруге и задругара после 01.07.1953. године прописује да се споразум који за предмет има враћање задружне својине може закључити искључиво пред надлежним органом управе што ниједан од послова које су тужилац и тужени првог реда закључили не испуњава. Осим тога послови су закључени пре него што је извршен попис пољопривредног земљишта односно разграничење, те су ништави. Даље истиче да када су у питању парцеле уписане у лист непокретности бр. 3220 КО Банатско Ново Село тужилац има уписано право коришћења, те да стога задружна својина се не утврђује у овом поступку већ у поступку пред катастром и да након окончања ове парнице стећи ће се услови да надлежни катастар донесе одлуку о захтеву за упис. Побиија одлуку о трошковима наводећи да чак и ако другостепени суд не прихвати изнете аргументе који се тичу неоснованости одлуке у погледу главне ствари, те тиме оснажи правне послове закључене између тужиоца и туженог првог реда, то нема основа да друготужена сноси било какве последице за недостатке исправа у чијем састављању није учествовала а које су требале да буду основ за упис чиме би се "искључило постојање разлога за ову парницу."

Против одлуке о трошковима поступка у односу на првотуженог, првотужени подноси благовремену жалбу наводећи да је првостепени суд погрешно применио

адвокатску тарифу будући да, имајући у виду вредност предмета спора, морао је за састав поднесака досудити износ од по 9.000,00 динара што, како наводи, представља једини разлог жалбе.

Одговор на жалбе није дат.

Испитујући законитост и правилност побијане пресуде у границама одређеним одредбом члана 386. Закона о парничном поступку Привредни апелациони суд, као другостепени суд, налази да су жалбе неосноване.

У првостепеном поступку нису учињене апсолутно битне повреде из одредбе члана 374. став 2. Закона о парничном поступку на које овај суд пази по службеној дужности. На правилно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио одредбе материјалног права, а за своју одлуку дао је јасне и стању у списима сагласне разлоге.

Друготужена у жалби истиче да пресуду побија због свих законом прописаних разлога. Насупрот томе у жалби ни речју не указује у ком делу је чињенично стање погрешно или неправилно утврђено. Отуда се тај жалбени разлог не може сматрати основаним. Суштински, друготужени одлуку побија због погрешне примене материјалног права и из разлога што сматра да је суд апсолутно ненадлежан да поступа по предметној тужби.

У предметној правној ствари тужба је поднета дана 21.11.2008. године Општинском суду у Панчеву те је Основни суд у Панчеву дана 03.12.2012. године донео пресуду бр. П 593/10 којом је делимично усвојен тужбени захтев. Наведена пресуда укинута је решењем Апелационог суда у Новом Саду Гж 5162/13 од 28.05.2014. године, након чега се Основни суд у Панчеву огласио стварно ненадлежним. Отуда имајући у виду норму става 2. прелазне и завршне одредбе из члана 506. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013-УС) без обзира на датум иницирања поступка (2008. година) имају се применити одредбе важећег Закона о парничном поступку.

Предмет тужбеног захтева је утврђење права задружне својине у корист тужиоца као земљорадничке задруге која послује на подручју на коме је пословала бивша Земљорадничка задруга Будућност, а на имовини која је била у власништву те раније постојеће Земљорадничке задруге Будућност и која је без накнаде пренета другим корисницима који нису задруге или задружни савези, све у смислу одредбе члана 95. Закона о задругама („Сл. лист СРЈ“ бр. 41/96 и 12/98 и „Сл. гласник РС“ бр. 101/2005-др. Закон и 34/2006) који се у конкретном случају примењује.

По спроведеном доказном поступку првостепени суд је утврдио да је решењем Окружног привредног суда у Панчеву Фи 123/75 од 28.03.1975. године извршен упис брисања из регистра земљорадничких задруга, на регистарском листу бр. 23, Земљорадничке задруге Будућност из Банатског Новог Села услед припајања Пољопривредно индустријском комбинату Тамиш из Панчева. Решењем Фи бр. 16/76 од 08.01.1976. године уписан је престанак пољопривредно индустријског комбината Тамиш са солидарном одговорношћу из Панчева услед статусне промене поделом на новооснована друштва која су уписана на регистарским улошцима бр. 1-324 до 1-350 Трговинског суда у Панчеву. Решењем Фи бр. 661/75 од 25.12.1975. године на регистарском улошку 1-326 уписана је Радна организација пољопривреде Будућност са солидарном одговорношћу Банатско Ново Село у оснивању, која се решењем Фи бр. 794/75 од 31.12.1975. године конституисала те променила назив у Радна организација пољопривреде Банатско Ново Село са солидарном одговорношћу, решењем Фи бр. 1757/78 од 20.12.1978. године променила је назив у Радна организација пољопривреде Будућност са неограниченом солидарном одговорношћу основних организација, Банатско Ново Село, решењем Фи бр. 244/89 од 30.06.1989. године организовала се

као Друштвено пољопривредно предузеће Будућност са п.о. Банатско Ново Село, које је преведено у регистар привредних друштава Агенције за привредне регистре решењем БД 124758/2007 као Друштвено пољопривредно предузеће Будућност Банатско Ново Село, да је наведено правно лице у даљем току свог живота променило облик решењем БД 138853/2008 од 18.11.2008. године у Будућност АД Банатско Ново Село, а решењем БД 122411/2009 од 23.07.2009. године променило облик те послује под називом Пољопривредно предузеће Будућност ДОО.

Са друге стране, тужилац је основан решењем Трговинског суда у Панчеву Фи бр. 881/91 од 17.06.1991. године када је уписан као Земљорадничка задруга „НОВОСЕЉАНКА“ са пуном одговорношћу, Банатско Ново Село; решењем Агенције за привредне регистре БД 68467/2005 од 14.07.2005. године преведен а је у регистар привредних субјеката под пословним именом Земљорадничка задруга „НОВОСЕЉАНКА“ са потпуном одговорношћу Банатско Ново Село и даље је регистрована у Агенцији за привредне регистре као активни привредни субјект.

Првостепени суд је по изведеном доказном поступку, даље, утврдио да су у листу непокретности бр. 3683 КО Банатско Ново Село су уписане парцеле које су предмет тужбеног захтева, а ближе наведене у ставу првом алинеја прва изреке побијане одлуке и то као својина Републике Србије Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, а у листу непокретности бр. 3220 КО Банатско Ново Село, да су уписане парцеле које су предмет тужбеног захтева, а ближе су побројане у ставу првом алинеја друга изреке побијане одлуке, као друштвена својина са правом коришћења тужиоца ЗЗ „НОВОСЕЉАНКА“. Првостепени суд је у односу на наведене непокретности утврдио да су оне биле задружна својина земљорадничке задруге Будућност која је припојена Пољопривредном комбинату Тамиш из Панчева у чијем саставу је пословала Основна организација удруженог рада Будућност из Банатског Новог Села, која се касније и организовала као посебна радна организација чији је следбеник управо првотужени, те да је на тај начин дошло до преноса без накнаде том правном лицу задружне својине. Даље је утврђено да су и првотужени, који је тада пословао под називом Друштвено пољопривредно предузеће Будућност из Банатско Новог Села, и тужилац, завршили попис и евиденцију односно разграничење пољопривредног земљишта о чему су исходовали одговарајуће потврде. Првостепени суд даље утврђује да је тужилац доставио правном претходнику туженог првог реда, у дане 13.04.1992. године и 26.06.1992. године, захтев за повраћај имовине бивше задруге унете без накнаде у ПИК Тамиш са предлогом да се изврши попис целокупне имовине те да се на основу тог пописа и накнадно сачињеног деобног биланса изврши повраћај целокупне имовине бивше задруге Будућност која је унета у ПИК 1975. године када је земљорадничка задруга Будућност припојена Пољопривредно индустријском комбинату Тамиш. На седници радничког савета претходника првотуженог, који је одржан 12.12.1991. године, прихваћен је предлог о преношењу зграда бивше задруге Будућност новоформираној земљорадничкој задрузи „НОВОСЕЉАНКА“, а које се налазе код тог предузећа, уједно су пренете и неке покретне ствари, те је прихваћен и прелазак радника из ДД Будућност у ЗЗ „НОВОСЕЉАНКА“ закључно са 31.12.1991. године. Надаље, а према чињеничном утврђењу, дана 31.12.1991. године и дана 28.12.1991. године тужилац и првотужени закључили су споразуме бр. 03-80 (од 31.12.1991. године) и бр. 820/303 (од 28.12.1995. године) којим су предвидели која покретна и непокретна имовина се враћа задрузи као задружна својина у смислу Закона о начину и условима враћања имовине стечене радом и пословањем задруга и задругара после 01.07.1953. године, док су дана 13.09.2000. године закључили анекс уговора којим су у члану 2. регулисали да након извршене неопходне идентификације непокретне имовине, истим анексом предузеће и

задруга прецизирају и тачно одређују која се непокретна имовина, а која се налази као друштвена својина код предузећа на коришћењу и располагању, преноси на задругу у поступку враћања задружне имовине. Истог дана, 13.09.2000. године, а на темељу раније закључених споразума и анекса, у циљу реализације одредби споразума закључен је уговор којим се преносе без терета на задругу, са првотуженог, право коришћења на некретнинама у друштвеној својини на којима има коришћење првотужени, а ближе наведене у самом споразуму. У циљу враћања задружне својине између тужиоца и првотуженог су закључени и споразуми дана 14.09.2000. године и 16.10.2000. године.

Првостепени суд је утврдио и то да је тужилац, у својству купца, закључио више купопродајних уговора у циљу арондације пољопривредног земљишта, те да је одређене непокретности, ближе побројане на страни 23. и 24. ожалбене одлуке, стекао теретним правним послом и то уговорима који су оверени пред Општинским судом у Панчеву. Првостепени суд је утврдио да парцеле које су сада уписане као власништво Републике Србије, Министарства пољопривреде и заштите животне средине, тужилац је стекао споразумом од 28.12.1995. године на основу Закона о начину и условима враћања имовине стечене радом и пословањем задруге и задругара после 01.07.1953. године који је закључен између ПИК Тамиш ДП Будућност са једне стране и тужиоца са друге односно да су оне стечене теретним правним послом. Парцеле уписане у лист непокретности бр. 3220 као друштвена својина са правом коришћења у корист тужиоца тужилац је стекао по основу Споразума од 28.12.1995. године који је закључен на темељу Закона о начину и условима враћања имовине стечене радом и пословањем задруге и задругара после 01.07.1953. године између ПИК Тамиш ДП Будућност и ЗЗ „НОВОСЕЉАНКА“ којим је у члану 1. уговорено да је предмет споразума враћање задрузи преосталог дела имовине ЗЗ Будућност из Банатског Новог Села и преузимање радника од предузећа као и друга права и обавезе у вези са враћањем задружне имовине.

Првостепени суд закључује да је тужилац, као задруга основана 17.06.1991. године, захтев за повраћај имовине доставила правном претходнику туженог првог реда 13.04.1992. године и 26.06.1992. године, да је постигнуто више споразума везано за враћање како је то и прописано чланом 96. Закона о задругама, да све парцеле које су предмет тужбе и тужбеног захтева се налазе у КО Банатско Ново Село, да је неспорно да је тужилац куповала земљу ради арондације од физичких лица као и да је између ПИК Тамиш-ДД Будућност и ЗЗ „НОВОСЕЉАНКА“ из Банатског Новог Села, овде тужиоца, закључено више споразума у циљу враћања задрузи дела задружне својине бивше Земљорадничке задруге Будућност из Банатског Новог Села после 01.07.1953. године, као и у циљу преузимања радника од друштва као и других права и обавезе у вези са враћањем дела имовине, односно споразума којим је извршено враћање те имовине. Првостепени суд такође утврђује да парцеле које су сада уписане као власништво Републике Србије, Министарство пољопривреде и заштите животне средине, правни претходник тужиоца је стекао споразумом од 28.12.1995. године на основу Закона о начину и условима враћања имовине стечене радом и пословањем задруге и задругара после 01.07.1953. године а који је закључен између ПИК Тамиш ДП Будућност са једне стране и ЗЗ „НОВОСЕЉАНКА“ са друге стране и по основу купопродајних уговора који су закључени са физичким лицима ради арондације земљишта. На парцелама које су уписане у лист непокретности бр. 3220 уписана је друштвена својина са правом коришћења у корист тужиоца, а тужилац је наведене парцеле стекао на основу споразума од 28.12.1995. године који је закључен на основу Закона о начину и условима враћања имовине стечене радом и пословањем задруге и

задругара после 01.07.1953. године између ПИК Тамиш ДП Будућност и 33 „НОВОСЕЉАНКА“ и доцнијим споразумима.

Код таквог стања ствари, а применом одредбе члана 3. и 6. Закона о претварању друштвене својине на пољопривредном земљишту у друге облике својине („Сл. гласник РС“ бр. 49/92), те одредби члана 94., 95., 96. и 97. Закона о задругама („Сл. гласник РС“ бр. 41/96) првостепени суд налази да је захтев за утврђење права својине на парцелама ближе побројаним у ставу I побијане одлуке основан.

Првостепени суд налази да је тужилац активно легитимисан будући да представља земљорадничку задругу односно задругу исте врсте која послује на подручју на коме је пословала задруга која је била власник имовине. Образлаже да је неоснован приговор недостатка активне легитимације јер тужилац јесте „правни следбеник земљорадничке задруге Будућност“, да је претходник првотуженог закључио више споразума са тужиоцем ради враћања наведених парцела у складу са законом, да имовину враћа онај коме је имовина пренета без накнаде а то је првотужени као правни претходник лица коме је раније постојећа задруга пренела своју имовину и да током поступка тужени другог реда није пружио доказ да су му предметне парцеле пренете са накнадом.

Одлука првостепеног суда је правилна.

Неоснован је жалбени навод жалиоца којим указује да је тужба недозвољена тврдњом да предметни спор не спада у надлежност суда већ органа управе, односно приговор да је суд апсолутно ненадлежан.

Према одредби члана 1. Закона о парничном поступку тим законом уређују се правила поступка за пружање судске правне заштите по којима се одлучује у парницама за решавање спорова насталих поводом права личности, спорова из породичних, радних, привредних, имовинско правних и других грађанско правних односа осим спорова за које је посебним законом прописана друга врста поступка.

Спор око утврђења права својине представља имовинско правни спор и за исти није, а супротно жалбеним наводима, прописана друга врста поступка па се у парничном поступку може утврђивати постојање права својине, па и задружне својине. Отуда је суд био надлежан да поступа.

У том смислу без утицаја је навод жалбе да је Законом о начину и условима враћања имовине стечене радом и пословањем задруге и задругара после 01.07.1953. године („Сл. гласник СРС“ бр. 46/90) било прописано да се споразум који за предмет има враћање задружне својине може закључити искључиво пред надлежним органом управе. Наведени закон био је на снази од 15.08.1990. године до 25.12.1996. године. Према одредби члана 5. истог, по добијању захтева орган управе надлежан за имовинско правне послове дужан је био да без одлагања размотри захтев и приступи споразумевању странака, а такав споразум је морао да садржи све податке неопходне за испуњење обавезе странака (члан 5. став 4.) и имао је снагу извршне исправе (члан 5. став 6. наведеног прописа). Уколико не дође до закључења споразума списи су се достављали месно надлежном Општинском суду који је у ванпарничном поступку одлучивао о захтеву (члан 6.). Из наведеног произилази да, супротно наводима жалбе, није постојала обавеза да се споразум закључи пред органом управе, већ је орган управе био дужан да приступи споразумевању, а уколико се споразум не постигне онда се о враћању одлучивало пред надлежним судом у ванпарничном поступку. Наведени пропис није на снази, нити је био у моменту подношења тужбе, па је свакако било дозвољено да тужилац тужбом захтева утврђење права својине.

Осим наведеног, према одредби члана 95. Закона о задругама („Сл. лист СРЈ“ бр. 41/96, 12/98 и „Сл. гласник РС“ бр. 101/2005-др. Закон и 34/2006), а који се у конкретном случају има применити, имовина која је била у власништву задруга и

задружних савеза, односно савеза задруга, после 01. јула 1993. године, а која је организационим односно статусним променама, или на други начин, пренета без накнаде другим корисницима који нису задруге или задружни савези, биће враћена задрузи исте врсте чија је имовина била, односно задружном савезу који врши функцију задружних савеза чија је имовина била, а ако ње нема онда задрузи исте врсте која послује на подручју на коме је пословала задруга која је била власник имовине чији се повраћај тражи, односно задружном савезу који врши функцију задружног савеза односно савеза задруга чија је имовина била. Према одредби члана 96. истог прописа задруга односно задружни савез из претходног члана (подносилац захтева) подноси захтев за враћање имовине правном лицу коме је имовина пренета без накнаде односно његовом правном следбенику, а у случају да се у року од 60 дана од дана подношења захтева из става 1. овог члана, не постигне споразум о враћању имовине, подносилац захтева може у року од две године од дана ступања на снагу овог закона односно од дана формирања новоосноване задруге покренути управни спор пред надлежним општинским органом. Против другостепеног решења у управном поступку може се водити спор. То су релевантне законске одредбе.

Међутим, у конкретном случају споразум између подносиоца захтева (тузилац) и правног следбеника лица коме је имовина пренета без накнаде (првотужени) је постигнут те стога уопште и није било места вођењу било каквог управног поступка. Наиме, првотужени као правни следбеник лица коме је без накнаде пренета задружна својина, и који је у вези са тим у смислу одредбе члана 96. став 1. наведеног Закона о задругама био у обавези да ту имовину врати, је са тужиоцем као земљорадничком задругом која послује на територији на којој је пословала задруга чија је имовина пренета без накнаде, сачинио споразум те међу њима није спорно да је наведена имовина задружна својина. Друготужени је спорио то право тужиоцу, па је стога правилно ову врсту спора решавао суд.

У том смислу неоснован је и жалбени навод жалиоца којим указује да, када су у питању парцеле које су уписане у лист непокретности 3220 КО Банатско Ново Село као друштвена својина на којима тужилац има право коришћења, суд није надлежан и да се задружна својина на истим утврђује у поступку код надлежне службе за катастар непокретности. Неспорно је да надлежни катастар надлежан спроводи упис задружне својине у катастар и неспорно је да ће по окончању парнице моћи то да учини на основу одлуке али то не значи да је суд апсолутно надлежан да поступа по захтеву за утврђење задружне својине онда када ту својину оспорава неко лице као што је у конкретном случају друготужени.

Најзад, неосновани су жалбени наводи којим се указује да су тужилац и првотужени попис пољопривредног земљишта извршили тек 2007. године, те да су сви правни послови између њих ништави јер су закључени супротно Закону о претварању друштвене својине на пољопривредном земљишту у друге облике својине. Ово из следећих разлога.

Враћање имовине која је стечена радом и пословањем задруга и задругара после 01. јула 1953. године, а у односу на које је усмерен тужбени захтев, регулисана је Законом о начину и условима враћања имовине стечене радом и пословањем задруга и задругара после 01. јула 1953. године („Сл. гласник СРС“ бр. 46/90) који је, како је раније наведено, био на снази од 15.08.1990. године до 25.12.1996. године. Са друге стране, претварање друштвене својине на пољопривредном земљишту у друге облике својине регулисано је Законом о претварању друштвене својине на пољопривредном земљишту у друге облике својине („Сл. гласник РС“ бр. 49/92, 54/96 и 62/2006-др. Закон) који је још увек на снази. Дакле, пре свега ради се о два различита правна режима - један је режим под који спада земљиште које је стечено радом и пословањем

задруга и задругара после 01. јула 1953. године које је без накнаде дато другим корисницима, док је у другом режиму пољопривредно земљиште у друштвеној својини.

Закон о претварању друштвене својине на пољопривредном земљишту у друге облике својине у члану 1. прописује да пољопривредно земљиште у друштвеној својини које је правно лице стекло по основу Закона о аграрној реформи и прописима национализације пољопривредног земљишта у државној је својини, а да пољопривредно земљиште у друштвеној својини које је правно лице стекло на основу правног посла, као средство за производњу, друштвени капитал тог предузећа. У члану 3. став 1. је прописано да министарство надлежно за послове пољопривреде и предузећа која користе пољопривредно земљиште из члана 1. овог Закона извршиће попис тог земљишта и одговарајуће промене у земљиштима и другим јавним књигама о евиденцији непокретности, најкасније до 31.12.1997. године. У члану 6. став 2. је прописано да предузеће не може отуђити и заменити пољопривредно земљиште пре извршеног пописа земљишта у државној својини. Очигледно је да управо на ову одредбу (члан 6 став 2 Закона о претварању друштвене својине на пољопривредном земљишту у друге облике својине) мисли жалилац када каже да споразуми који су закључили тужилац и првотужени нису ваљани. Међутим, ово се не може прихватити као исправно будући да се наведена одредба члана 6. односи само на оно земљиште које је и предмет регулисања тим законом, а то је оно из члана 1. истог, односно земљиште које је правно лице стекло по основу Закона о аграрној реформи и прописима о национализацији пољопривредног земљишта односно које је правно лице стекло на основу правног посла као друштвени капитал тог предузећа. Ова одредба се не односи на земљиште које је стечено радом и пословањем задруге и задругара после 01. јула 1953. године и које је без накнаде пренето другим корисницима јер је начин враћања те имовине регулисан посебним законом односно Законом о начину и условима враћања имовине стечене радом и пословањем задруга и задругара после 01. јула 1953. године. Другим речима, неспорно је да предузеће не може вршити било какво располагање пољопривредним земљиштем које је стекло на основу правног посла а које је друштвени капитал тог предузећа, пре него што изврши разграничење са државом. Али у конкретном случају се уопште не ради о том земљишту већ се ради о земљишту које је стечено радом и пословањем задругара и које се налази под режимом другог прописа. Уосталом и Закон о начину и условима враћања имовине стечене радом и пословањем задруга и задругара после 01. јула 1953. године ступио је на снагу две године пре него што је ступио на снагу Закон о претварању друштвене својине на пољопривредном земљишту у друге облике својине, био је на снази делом и за време трајања овог другог (прописа о приватизацији пољопривредног земљишта) из чега се закључује да се ради о два потпуно различита правна режима, те да се одредба члана 6. Закона о претварању друштвене својине на пољопривредном земљишту у друге облике својине у конкретном случају уопште и не примењује јер се не ради о таквом земљишту.

Правилна је и одлука о трошковима поступка у односу на друготуженог јер су трошкови одмерени правилном применом АТ и ТТ. У том смислу жалбени наводи да друготужени не треба да сноси трошкове поступка будући да није одговоран за недостатке исправа које су основ за упис није од утицаја код чињенице да је друготужени спорио тужбени захтев, те да стога нису испуњени услови из одредбе члана 156. Закона о парничном поступку. Друготужени не би био у обавези да накнади трошкове поступка само под условом да није дао повод за тужбу и да је признао тужбени захтев у одговору на тужбу, на припремном рочишту односно на првом рочишту за главну расправу, што је у конкретном случају изостало.

Није основана ни жалба првотуженог којом оспорава одлуку којом је одлучено о трошковима поступка које је он имао. Наиме, у жалби тврди да му је погрешно досуђен износ од по 6.000,00 динара за састав поднесака будући да му, сагласно вредности спора, припада износ од по 9.000,00 динара. Међутим, суд одлучује и о трошковима у границама постављеног захтева, па како је сам првотужени у свом трошковнику који је предат на рочишту на ком је расправа закључена тражио износ од по 6.000,00 динара за састав поднесака то му је наведени износ правилно и досуђен.

Следом реченог одлучено је применом одредбе члана 390. Закона о парничном поступку као у изреци.

ТЂ/СС

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Татјана Ђурица,с.р.

За тачност отправка